

Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse õppekavaarenduse osakond

Eesti Bioloogiaõpetajate Ühingu pöördumine

30.-31. märtsil toimus Tartu Ülikooli Bioloogia-geograafiateaduskonna Loodusteadusliku hariduse lektoraadi korraldusel Eesti bioloogiaõpetajate aktiivi järjekordne kursus-seminar, mille põhiteemaks käesoleval õppeaastal on bioloogia ainekava muutused. Kuna I-II kooliastme loodusõpetus peab kujundama baastadmised ja -oskused teiste loodusteaduslike ainete (sh bioloogia) õppimiseks III-IV kooliastmes ja panema aluse teadusliku mõtlemisviisi ja loodusteadusliku kirjaoskuse (sh mõisted) kujundamisele, siis arutati ka loodusõpetuse õpetamise probleeme.

Aine “Inimene ja keskkond”, aga ka 1.-3. klassi loodusõpetuse ja 4.-6. klassi loodusõpetuse ainekavade õppesisu ja õpitulemuste analüüsimisel leiti hulgaliselt küsitavusi ja vigu. Ainekavas on öeldud, et “I kooliastmes on õppesisus esitatud mõistete õppimise eesmärk õpilaste aktiivse sõnavara laiendamine, mis eeldab mõistest arusaamist ning õiges kontekstis kasutamist.” Seega on äärmiselt oluline, et mõisteid käsitletaks bioloogiliselt korrektselt (mitte loomad-linnud, taimed-puud jne) ja lähtudes ühtsest süsteemist. Vastasel juhul tuleb III kooliastmesse jõudnud õpilasi hakata ümber õpetama, mis on keeruline, aeganõudev ja sageli tulutu.

On arusaadav, et esimeses kooliastmes valitseb inimkeskne lähenemine. Siiski tuleks juba algusest peale teadvustada lapsele, et loodus on esmajärjekorras loomulik elukeskkond ja mitte ohtude allikas ning et loodus saab ka ilma inimeseta hakkama. Esimeses kooliastmes on laste loomupärane huvi looduse vastu kõige suurem. Seda ära kasutades, viies lapsi loodusesse, saaks edendada loodusetundmist ja oskusi looduses liikuda ning käituda. Ka ainekavas tuleks oluliselt enam rõhutada loodusõpetuse raames arendatavaid oskusi.

Kokkuvõttes on meil järgmised ettepanekud:

1. Kaasata I kooliastme loodusõpetuse ainekava (sõltumata aine nimetusest) arendamisse vastava ala asjatundjaid.
2. Koostöös ekspertidega lahendada terminoloogilised probleemid, et õpilastel ei tekiks väärarusaamu, mida tuleb hiljem muutma hakata.

3. Tuua ainekavadesse rõhuliselt sisse oskuste arendamine (nt looduse tundmaõppimine, loodusesõbraliku eluviisi kujundamine, uurimuslikud oskused jms.)

Palume ettepanekud edastada 1.-6. klassi loodusõpetuse ainekavasid väljatöötavatele tööriühmadele ja loodame, et õppekava koostajatel on bioloogiaõpetajatega ühine mure, et õppekava areneks edasi valmistamiseks noori ette eluks ja tööks teaduspõhises Eestis.

Tartus,
16. aprillil 2007. a.

Margus Pedaste
Eesti Bioloogiaõpetajate Ühingu president